

OBSAH

Kapitola I.

Základní pojmy

1. Životní prostředí, životní prostředí člověka, životní podmínky	11
1.1 Životní prostředí	11
1.2 Životní prostředí člověka	15
1.3 Životní podmínky	16
1.4 Závěrem k problematice pojmu „životní prostředí“	17
2. Ekosystém	18
3. Přírodní zdroje	18
4. Znečišťování životního prostředí	19
5. Poškozování životního prostředí	19
6. Únosné zatížení území	20
7. Ekologická stabilita	21
8. Péče o životní prostředí	22

Kapitola II.

Právo a životní prostředí, právo životního prostředí

1. Právo a životní prostředí	24
2. Právo životního prostředí	25
2.1 Zvláštnosti životního prostředí a společenských vztahů	26
2.2 Metoda právní regulace	28
3. Prameny práva životního prostředí	36
3.1 Prameny obecného základu práva životního prostředí	37
3.1.1 Obecné prameny práva životního prostředí v síle ústavních zákonů ...	37
3.1.2 Obecné prameny práva životního prostředí v síle zákonů obvyčejných ..	45
3.2 Složkové zákony	46
3.3 Prameny ostatní	47
3.4 Komunitární právo životního prostředí	48
3.4.1 Primární právo	49
3.4.2 Sekundární právo	50
3.4.3 Systém komunitárního práva životního prostředí	52
3.4.4 Další prameny komunitárního práva životního prostředí	54
3.4.5 Vztah komunitárního a českého práva životního prostředí	54

3.5 Mezinárodní právo životního prostředí	56
3.5.1 Prameny mezinárodního práva životního prostředí	57
3.5.2 Zásady mezinárodního práva životního prostředí	63
3.5.3 Systém mezinárodního práva životního prostředí	63
3.5.4 Mezinárodní právo a český právní řád	67

Kapitola III.

Principy práva životního prostředí

1. Princip nejvyšší ochrany	71
2. Princip trvale udržitelného rozvoje	71
3. Princip komplexního pojetí životního prostředí a jeho integrované ochrany	72
4. Princip prevence	72
5. Princip předběžné opatrnosti (v pochybnostech ve prospěch životního prostředí)	73
6. Princip přípustné míry znečišťování životního prostředí	73
7. Princip odpovědnosti původce (znečišťovatel platí)	74
8. Princip ochrany životního prostředí jako všeobecné povinnosti	75
9. Princip účasti jednotlivce i veřejnosti na rozhodování o životním prostředí	76

Kapitola IV.

Institucionální zabezpečení ochrany životního prostředí a subjekty práva životního prostředí

1. Úvodem	77
2. Základní prameny právní úpravy	78
3. Státní orgány a jiné instituce veřejné správy	79
3.1 Zákonodárné orgány	79
3.2 Soudy	80
3.3 Výkonná moc	80
3.3.1 Orgány činné v trestním řízení	80
3.3.2 Orgány veřejné správy a veřejnoprávní korporace	80
3.3.3 Orgány stráže	102
4. Fyzické osoby (každý)	103
5. Podnikatelé – fyzické osoby oprávněné k podnikání a právnické osoby (včetně státních podniků)	105
6. Právnické osoby nestátní neziskové	106
6.1 Občanská sdružení	106
6.2 Politické strany a politická hnutí	107
6.3 Obecně prospěšné společnosti	108
6.4 Nadace a nadační fondy	108

6.5 Právnícké osoby sui generis (např. honební společenstva)	109
6.6 Subjekty zájmové samosprávy	109

Kapitola V.

Formy činnosti veřejné správy na úseku ochrany životního prostředí

1. Úvodní poznámka	111
2. Jednotlivé formy činnosti	111
2.1 Normativní správní akty	111
2.1.1 Akty s povahou prováděcího právního předpisu	112
2.1.2 Akty prvotní	114
2.2 Interní normativní akty	115
2.3 Individuální správní akty	116
2.3.1 Správní rozhodnutí	117
2.3.2 Jiné úkony s povahou individuálních správních aktů	127
2.3.3 Faktické úkony resp. zásahy	133
2.4 Jiné úkony bez povahy individuálních správních aktů	134
2.4.1 Evidenční úkony a registrační úkony	134
2.4.2 Informační úkony	135
2.4.3 Programovací a plánovací úkony	136
2.5 Veřejnoprávní smlouvy	137
2.6 Opatření obecné povahy	140

Kapitola VI.

Zpřístupňování informací o životním prostředí

1. Prameny právní úpravy	144
2. Aktivní zpřístupňování informací	147
2.1 Informování veřejnosti v případě bezprostředního ohrožení zdraví anebo životního prostředí	147
2.2 Informování veřejnosti o typu a rozsahu informací o životním prostředí, které mají povinné subjekty k dispozici a o vlastním procesu zpřístupňování informací	148
2.3 Vytváření veřejně přístupných registrů a souborů dat	149
3. Pasivní zpřístupňování informací	151
3.1 Pojem informace o životním prostředí a informace o stavu životního prostředí	152
3.2 Subjekty povinné zpřístupňovat informace o životním prostředí	153
3.3 Způsob a postup pasivního zpřístupňování informací	155
3.3.1 Povinný subjekt nemá požadovanou informaci k dispozici	157
3.3.2 Povinný subjekt požadovanou informaci zpřístupní	158

3.3.3 Povinný subjekt odmítne zpřístupnit informaci, kterou má k dispozici	159
3.3.4 Povinný subjekt na žádost nereaguje	163

Kapitola VII.

Prevence v právu životního prostředí

1. Prevence jako princip	165
2. Další projevy principu prevence v právu životního prostředí	168
2.1 Posuzování vlivů činností na životní prostředí	170
2.1.1 Vývoj právní úpravy	170
2.1.2 Prameny právní úpravy	171
2.1.3 Základní pojmy a subjekty účastnící se procedury posuzování vlivů	172
2.1.4 Principy posuzování vlivů na životní prostředí	175
2.1.5 Nástroje právní úpravy	189
2.1.6 Organizační zabezpečení	196
2.2 Institut územního plánování, územního řízení a stavební řád a jejich role v ochraně životního prostředí	197
2.2.1 Územní plánování a životní prostředí	197
2.2.2 Nástroje územního plánování	199
2.2.3 Stavební řízení	237
2.2.4 Stavební dozor	246
2.3 Integrovaná prevence	247
2.3.1 Prameny platné právní úpravy	247
2.3.2 Principy institutu integrované prevence	247
2.3.3 Řízení o vydání integrovaného povolení	249
2.3.4 Základní povinnosti provozovatele	256
2.3.5 Integrovaný registr znečišťování životního prostředí	258
2.4 Prevence vzniku ekologické újmy	260
2.5 Mimořádné události a ochrana životního prostředí	261
2.5.1 Základní právní předpisy	261
2.5.2 Základní pojmy	261
2.5.3 Právní prostředky k řešení mimořádných událostí	264

Kapitola VIII.

Odpovědnost v právu životního prostředí

1. Obecně o pojmu právní odpovědnost	282
2. Formy právní odpovědnosti uplatňované v životním prostředí	282
2.1 Trestněprávní odpovědnost v ochraně životního prostředí	283
2.2 Administrativněprávní (správněprávní) odpovědnost	285

2.2.1	<i>Odpovědnost za přestupky</i>	286
2.2.2	<i>Odpovědnost za jiné správní delikty</i>	287
2.3	<i>Majetkoprávní odpovědnost (odpovědnost za škodu)</i>	290
2.4	<i>Ekologická odpovědnost – odpovědnost za ekologickou újmu</i>	292
2.4.1	<i>Ekologická újma v zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí</i>	292
2.4.2	<i>Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě</i>	296

Kapitola IX.

Vlastnictví, podnikání a životní prostředí

1.	Vztah vlastnictví a životního prostředí	313
2.	Kompenzace za omezení výkonu vlastnického, případně užívacího práva při ochraně životního prostředí	317